

BÁO CÁO

Triển khai công tác bồi thường, hỗ trợ giải phóng mặt bằng và tái định cư dự án Đường sắt tốc độ cao trên trục Bắc – Nam qua địa bàn tỉnh Bình Định

Thực hiện Nghị quyết số 106/NQ-CP ngày 23/4/2025 của Chính phủ về Kế hoạch triển khai Nghị quyết số 172/2024/QH15 ngày 30/11/2024 của Quốc hội về chủ trương đầu tư dự án Đường sắt tốc độ cao trên trục Bắc – Nam; UBND tỉnh Bình Định báo cáo tình hình triển khai thực hiện công tác bồi thường, hỗ trợ giải phóng mặt bằng và tái định cư dự án, cụ thể như sau:

1. Thông tin dự án

- Tổng chiều dài tuyến qua địa bàn tỉnh Bình Định: Khoảng 115,70 Km (từ lý trình Km886+300 đến Km1002), qua địa phận các huyện, thị xã, thành phố: Hoài Nhơn (35,5km), Hoài Ân (0,35km), Phù Mỹ (29,9km), Phù Cát (9,1km), Tây Sơn (10km), An Nhơn (12,6km), Tuy Phước (9,2km), Quy Nhơn (9,2km).

- Điểm đầu tại xã Hoài Sơn, thị xã Hoài Nhơn (ranh giới tỉnh Quảng Ngãi);

- Điểm cuối tại phường Bùi Thị Xuân, Thành phố Quy Nhơn (ranh giới tỉnh Phú Yên).

- Ga hành khách: Qua địa bàn tỉnh Bình Định bố trí 02 ga, gồm:

+ Ga Bồng Sơn: thuộc phường Hoài Tân và Bồng Sơn thị xã Hoài Nhơn;

+ Ga Diêu Trì, thuộc xã Phước An, huyện Tuy Phước; vị trí Ga nằm bên trái Quốc lộ 1, cách ga Diêu Trì của hiện tại khoảng 4km về phía Tây.

- Ga hàng hoá: không bố trí. Depot: không bố trí.

- Trạm bảo dưỡng: Phạm vi tỉnh Bình Định được bố trí 2 trạm, gồm:

+ Trạm số 1: đặt gần ga Bồng Sơn, thuộc phường Hoài Tân và phường Bồng Sơn, thị xã Hoài Nhơn.

+ Trạm số 2: đặt gần ga Diêu Trì, thuộc xã Phước An, huyện Tuy Phước.

- Theo hồ sơ Báo cáo nghiên cứu tiền khả thi dự án, tổng nhu cầu chiếm dụng đất của Dự án đoạn qua tỉnh Bình Định khoảng 758ha. Trong đó: Đất ở đô thị 32,7ha; Đất ở nông thôn 148 ha; Đất chuyên trồng lúa 264,8ha; Đất trồng lúa còn lại 41,3ha; Đất trồng cây hàng năm khác 41,0ha; Đất trồng cây lâu năm 72,3ha; Đất nuôi trồng thủy sản 0,0ha; Đất rừng sản xuất 11,6ha; Đất rừng phòng hộ 71,0 ha; Đất rừng đặc dụng 42,6ha; Đất cơ sở sản xuất phi nông nghiệp 4,3ha; Đất khác (giao thông, sông suối, đất chưa sử dụng...) 28,4ha.

- Sơ bộ công tác giải phóng mặt bằng thực hiện dự án: Tổng diện tích GPMB khoảng 323,7ha. Tổng số hộ dân bị ảnh hưởng khoảng 4.435 hộ.

2. Kết quả triển khai thực hiện công tác bồi thường, hỗ trợ giải phóng mặt bằng và tái định cư của tỉnh

Thực hiện Nghị quyết số 172/2024/QH15 ngày 30/11/2024 của Quốc hội, Nghị quyết số 106/NQ-CP ngày 23/4/2025 của Chính phủ về Kế hoạch triển khai Nghị quyết số 172/2024/QH15 ngày 30/11/2024 của Quốc hội về chủ trương đầu tư dự án Đường sắt tốc độ cao trên trục Bắc – Nam và Văn bản số 356/BXD-CKTQLXD ngày 13/3/2025 của Bộ Xây dựng, UBND tỉnh đã triển khai thực hiện các nhiệm vụ cụ thể như sau:

- Đã tham mưu Văn bản trình Tỉnh ủy ban hành Quyết định số 2059-QĐ/TU ngày 16/6/2025 thành lập Ban chỉ đạo giải phóng mặt bằng dự án Đường sắt tốc độ cao trên trục Bắc – Nam.

- Đã tham mưu Văn bản trình Tỉnh ủy ban hành quy định chế độ làm việc, phân công nhiệm vụ cho thành viên Ban chỉ đạo giải phóng mặt bằng dự án Đường sắt tốc độ cao trên trục Bắc – Nam và thành lập Tổ giúp việc của Ban chỉ đạo giải phóng mặt bằng dự án Đường sắt tốc độ cao trên trục Bắc – Nam, dự kiến ban hành Quyết định trước **ngày 20/6/2025**.

- Giao cho các địa phương có liên quan tổ chức thông báo, tuyên truyền đến người dân trong phạm vi dự kiến giải phóng mặt bằng của Dự án nhằm ngăn chặn việc xây dựng các công trình trái phép trong phạm vi dự án; Quản lý chặt chẽ không để các tổ chức, cá nhân lợi dụng chính sách bồi thường giải phóng mặt bằng; rà soát điều chỉnh, bổ sung các quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất để triển khai thực hiện việc thu hồi đất phục vụ giải phóng mặt bằng của dự án; yêu cầu thành lập Hội đồng bồi thường giải phóng mặt bằng và tái định cư ngay sau khi hoàn thành việc sáp nhập và tổ chức hoạt động chính quyền địa phương 02 cấp.

- Giao nhiệm vụ cho Trung tâm PTQĐ tỉnh:

- + Làm Chủ đầu tư và cho chủ trương triển khai thực hiện quy hoạch, đầu tư xây dựng 42 khu tái định cư, với tổng diện tích 168,44ha; 06 khu cải táng với diện tích 3,65ha phục vụ công tác giải phóng mặt bằng dự án. Triển khai các hồ sơ, thủ tục đối với 03 vị trí bãi thải phục vụ dự án, 10 mỏ đất phục vụ xây dựng các Khu tái định cư, Khu cải táng nêu trên.

- + Triển khai thủ tục xây dựng các hạng mục phục vụ công tác bồi thường giải phóng mặt bằng và bố trí tái định cư dự án; thực hiện công tác bồi thường giải phóng mặt bằng các Khu tái định cư, khu cải táng, di dời hạ tầng kỹ thuật: *điện (trừ công trình điện từ 110 KV trở lên do ngành điện thực hiện), viễn thông, cáp quang, . . .*

- Giao Sở Xây dựng làm đầu mối tổng hợp báo cáo tình hình thực hiện công tác bồi thường giải phóng mặt bằng và tái định cư dự án theo nội dung yêu cầu của Bộ Xây dựng.

Đến nay, UBND tỉnh Bình Định đã bám sát, triển khai thực hiện cơ bản đảm bảo tiến độ theo kế hoạch tại Nghị quyết số 106/NQ-CP ngày 23/4/2025 của Chính phủ về Kế hoạch triển khai Nghị quyết số 172/2024/QH15 ngày 30/11/2024 của Quốc hội về chủ trương đầu tư dự án.

3. Các nội dung kiến nghị

a. Kiến nghị Bộ Xây dựng:

- Chỉ đạo Ban quản lý dự án đường sắt sớm triển khai cắm cọc GPMB tại thực địa và bàn giao để địa phương xác định chính xác số hộ dân bị ảnh hưởng GPMB dự án, làm cơ sở đo đạc bản đồ địa chính, triển khai công tác giải phóng mặt bằng, bố trí tái định thực hiện Dự án đảm bảo tiến độ yêu cầu.

- Theo quy định tại Nghị quyết 172/NQ-QH ngày 30/11/2024 có nêu là: Xây dựng khu Tái định cư phục vụ dự án trên cơ sở ***hồ sơ thiết kế sơ bộ trong báo cáo nghiên cứu tiền khả thi***, trong khi hồ sơ báo cáo tiền khả thi chưa có nội dung này, như vậy, có được triển khai các bước hồ sơ, thủ tục đầu tư xây dựng các Khu tái định cư phục vụ dự án;

- Đề nghị bố trí kinh phí từ nguồn vốn Trung ương để địa phương sớm triển khai đầu tư xây dựng các khu tái định cư, khu cải táng phục vụ dự án.

- Theo quy định tại Nghị quyết 172/NQ-QH ngày 30/11/2024 có nêu: Trong trường hợp cần thiết theo đề nghị của địa phương, Chủ đầu tư dự án xây dựng khung chính sách bồi thường, hỗ trợ tái định cư trình Thủ tướng Chính phủ Quyết định. Tuy nhiên, để đảm bảo đồng bộ về chính sách bồi thường, hỗ trợ giải phóng mặt bằng và tái định cư cho các dự án trên toàn địa bàn của địa phương, đề nghị khẳng định rõ và cho chủ trương để địa phương chủ động áp dụng chính sách bồi thường, hỗ trợ giải phóng mặt bằng và tái định cư hiện có để thực hiện theo quy định.

- Chỉ đạo Ban Quản lý dự án đường sắt sớm phối hợp tổ chức làm việc với địa phương trong quá trình nghiên cứu phương án thiết kế chi tiết, hạn chế thấp nhất việc chồng lấn, ảnh hưởng đối với các quy hoạch đô thị, khu dân cư, khu tái định cư (*vừa được đầu tư xây dựng để phục vụ GPMB dự án Đường bộ cao tốc Bắc – Nam*), các dự án trọng điểm của tỉnh; điều chỉnh hướng tuyến dự án Đường sắt tốc độ cao trên trục Bắc - Nam cho phù hợp để tránh chồng lấn với Dự án Đường bộ cao tốc Bắc – Nam phía Đông; chủ trì, phối hợp tiến hành khảo sát, đánh giá ảnh hưởng đối với các di tích lịch sử cấp Quốc gia (*Di tích Thành Cha, thị xã An Nhơn*) và di tích lịch sử cấp tỉnh (*Di tích Ngã Ba Đình, di tích Trận tập kích trụ sở nguy quyền năm 1961 trên địa bàn thị xã Hoài Nhơn*); đồng thời, phối hợp cập nhật đầy đủ số lượng địa điểm, quy mô khu Tái định cư, Khu cải táng, mộ vật liệu, . . . đưa vào dự án để thuận lợi triển khai thực hiện.

- Cho phép thực hiện điều chỉnh, bổ sung, phê duyệt quy hoạch chi tiết (*khi chưa kịp thời thực hiện điều chỉnh quy hoạch chung*) để đảm bảo tiến độ triển khai các bước hồ sơ, thủ tục đầu tư xây dựng các khu tái định cư đáp ứng yêu cầu tiến độ chung của dự án.

b. Kiến nghị Bộ Xây dựng báo cáo Chính phủ xem xét giải quyết:

- Ban hành cơ chế đặc thù trong cấp phép khai thác khoáng sản làm vật liệu xây dựng thông thường cung cấp cho dự án (*kể cả Khu tái định, Khu cải táng và một số hạng mục có liên quan trong công tác giải phóng mặt bằng thực hiện dự án*);

- Theo Nghị quyết số 172/2024/QH15 ngày 30/11/2024 của Quốc hội, chỉ áp dụng các cơ chế, chính sách cho phần tuyến chính của Dự án. Tuy nhiên, đề

đảm bảo thuận lợi cho việc triển khai công tác bồi thường, hỗ trợ và tái định cư (*đầu tư xây dựng các khu tái định cư, cải táng...*) đáp ứng yêu cầu tiến độ dự án, đề nghị mở rộng phạm vi áp dụng, cho phép địa phương được áp dụng các cơ chế, chính sách tương tự như phần tuyến chính của Dự án đối với toàn bộ các nội dung công việc thuộc công tác bồi thường, hỗ trợ giải phóng mặt bằng và tái định cư (*mở vật liệu, xây dựng các khu tái định cư, cải táng, di dời HTKT,...*);

- Đề nghị cho chủ trương xử lý đối với phần đất (*bao gồm các công trình trên đất*) nằm ngoài ranh giới bồi thường giải phóng mặt bằng và nằm trong phạm vi hành lang an toàn đường sắt.

- Việc thu hồi, chuyển đổi mục đích sử dụng rừng sang mục đích khác đối với phần khối lượng phát sinh (*ngoài khối lượng đã được phê duyệt trong Quyết định phê duyệt Dự án; đồng thời, là Quyết định chủ trương chuyển mục đích sử dụng rừng sang mục đích khác*) trong quá trình triển khai Dự án (*kể cả đối với các hạng mục thuộc công tác giải phóng mặt bằng như: Khu tái định cư, Khu cải táng, di dời hạ tầng kỹ thuật, . . .*), đề nghị giao cho Hội đồng nhân dân tỉnh xem xét, quyết định để đảm bảo tiến độ dự án.

- Theo quy định, việc tận dụng gỗ loài thực vật thông thường đối với rừng tự nhiên phải tổ chức đấu giá, việc này phải thực hiện qua nhiều bước, tốn nhiều thời gian. Vì vậy, kiến nghị cho phép thực hiện chỉ định thầu đối với việc khai thác tận dụng gỗ rừng.

UBND tỉnh Bình Định kính báo cáo Bộ Xây dựng quan tâm xem xét./.

Nơi nhận:

- Văn phòng Chính phủ;
- Bộ Xây dựng;
- TTTU (báo cáo);
- CT và các PCT UBND tỉnh;
- Các Sở: XD, NN và MT, TC;
- TT PTQĐ tỉnh;
- UBND các huyện: HA, PM, PC, TS, TP;
- UBND các thị xã AN, HN;
- UBND thành phố Quy Nhơn;
- Ban QLDA Đường sắt;
- CVP, PVP TD;
- Lưu: VT, K4, K14, K19.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Nguyễn Tự Công Hoàng